

پروژه فن و ران

www.ketab.ir

پژوهش فناورانه
نویسنده: رمضان علی پژاوهشان
کارگروه علمی: مهدی حقی، جوار رفیعی، مجتبی ذارعی،
محمد ساجدی، مجید طرقی، صالح مازنی

استانداردساز آموزشی: عبدالرضا ضامهاجر
ویراستار: حسین حبیبی
طرح و گرافیست: مجتبی قانونی
صفحه‌نامه: سعید حبیبی

ناشر: انتشارات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
چاپ: اول / ۱۴۰۳
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
ردیبهندی کنگره: ZA۴۲۲۸

ردیبهندی دیوبیس: ۹۸۳۴۲۴۸۷۸
شماره کتاب شناسی: ۹۷۸-۹۲۲-۲۸۵۷۷۸
شابک: ۱۰۱-۱۳۱-۲۸۸

سیمای

متهم (مرکز تدوین متنون و منابع درسی)
صاحب نظران، استادان و طلاب ارجمند می‌توانند نفذهای
سازده و پیشنهادهای خود را درباره متنون درس حوزه از
طريق پايگاه www.Dtadvin.ir
شماره تماس مرکز تدوین متنون و منابع درسی:
۰۲۵۲۹۱۰۹۷، ۰۲۵۲۷۷۲۵۵۷
www.nashrehowzeh.ismc.ir
@Nashre_Howzeh

هیئت امنیت ملی

هیئت امنیت ملی

مقدمه مركز

حوزه‌های علمیه شیعه در طول حیات پر فروغ خود، با بهره‌گیری از معارف بی‌بديل قرآن و همچنین تراث جاویدی که از پیامبر اکرم ﷺ و اهل بیت علیهم السلام به امانت رسیده همواره پاسدار و مبلغ آموزه‌ها و شریعت اسلام بوده است. استمرار کارآمدی این رسالت عظیم، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، صحیح و جامعی است که از سویی در مسیر تحول نظام تعلیم و تربیت حوزه‌های علمیه باشد و از سوی دیگر به گسترش علوم دینی و تبع رشته‌های آن و نیازها و چالش‌های نوپدید توجه کافی داشته باشد.

بی‌تردید پژوهش یکی از استوانه‌های نظام آموزشی فعال و اثرگذار است و عمق آفرینی و روان‌سازی فعالیت‌های آن نیز در گروبه‌مندی از روش‌ها، ابزارها و فناوری‌های جدید و افزایش مهارت پژوهشی است. از این‌رو مرکز تدوین متون و منابع درسی حوزه‌های علمیه، پیرو درخواست معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه، تألیف و تدوین آثاری با رویکرد آموزش مهارت‌های پژوهشی را در دستور کار خود قرارداد که بدین منظور کتاب‌های «درسنامه مهارت‌های پژوهشی» و «کتاب کار مهارت‌های پژوهشی» با هدف آشنایی طلاب با محورهای «روش تحقیق، رویکرد مطالعه، اصول و فنون نگارش علمی و پژوهش فناورانه» تدوین شده است.

اثر پیش رو با عنوان «پژوهش فناورانه و با هدف آشنایی طلاب با مهارت‌های فناورانه در مسائلی چون آماده‌سازی، گردآوری، ذخیره، پردازش مطالبی، تولید و نشر یافته‌های پژوهش، قابلیت‌ها و خدمات پژوهشی الکترونیک و تحت وب، روش‌های اطلاع‌یابی و احتماجوی حرفه‌ای در بانک پایگاه‌های اطلاع‌عامی و چگونگی کاربرد نرم افزارهای الکترونیک، به قلم جنب افای و اضنان علی بذرافشان، که از تجربه و دانش ارزشمندی در این زمینه برخوردار است، نگاشته شده است. این اثر به عنوان منبع آموزشی و مرجع علمی کتاب درسنامه مهارت‌های پژوهشی است.

مرکز تدوین متون و منابع درسی حوزه‌های علمیه از تلاش‌های مؤلف گرانقدر، ارزیابان علمی و اعضای محترم کارگروه پژوهش، که بانظارت علمی و پیشنهادهای عالمانه برداشته‌های این اثر افزودند، قدردانی می‌کند. نقد عالمانه صاحبان رأی و اساتید گرانقدر برای ما فرصتی مفتعم است تادر اصلاح و تکمیل این مجموعه قدم‌های بعدی را برداریم. امیدواریم دیدگاه‌های اصلاحی و تکمیلی خود را از طریق پایگاه www.Dtadvin.ir با ما در میان گذارید.

مرکز تدوین متون و منابع درسی حوزه‌های علمیه

تابستان ۱۴۰۳

فهرست مطالب

۵	سخن مرکز.....
۷	مقدمه .....

فصل یک: فناوری اطلاعات و کاربرد آن در پژوهش

۱۱	درس ۱: فضای مجازی و خدمات پژوهشی .....
۳۵	درس ۲: فرصت‌ها و کاربرد ابزار دیجیتال در سطوح یادگیری .....
۵۵	درس ۳: فناوری اطلاعات و ارتباطات و فرایند دسترسی به منابع تحقیقاتی .....
۷۵	درس ۴: نقش ابزارهای دیجیتال در تحقیق و پژوهش .....

فصل دوم: ابزارهای پردازش، سازماندهی و ارائه پژوهش

۹۵	درس ۵: قابلیت‌های کاربرکنی و ازه پردازها .....
۱۲۵	درس ۶: نرم افزارهای یادداشت برداری و ارائه .....
۱۴۵	درس ۷: نرم افزارهای کتابداری و مدیریت کتابخانه .....

فصل سوم: منابع دیجیتال بروز خط طبقه‌بندی، جستجو و اعتبارسنجی

۱۷۵	درس ۸: آشنایی با منابع دیجیتال و نرم افزارهای علوم اسلامی (۱) .....
۱۹۷	درس ۹: آشنایی با منابع دیجیتال و نرم افزارهای علوم اسلامی (۲) .....
۲۱۳	درس ۱۰: بازیابی و بهینه‌سازی جستجوی اطلاعات .....

فصل چهارم: منابع دیجیتال برخط طبقه‌بندی، جستجو و اعتبارسنجی

۲۲۵	درس ۱۱: شناخت فضای مجازی و کسب مهارت اطلاع‌یابی: پیش‌نیاز هر تحقیق .....
۲۳۹	درس ۱۲: روش‌های طبقه‌بندی و دسترسی به منابع مرجع .....
۲۶۷	درس ۱۳: راهبردهای جستجوی اطلاعات علمی و اعتبارسنجی آنها .....
۳۰۷	درس ۱۴: روش‌های جستجوی تخصصی در بانک‌های اطلاعاتی .....